

ДУАЛЬНА ОСВІТА НА ПРИКЛАДІ ОСВІТНЬОЇ СИСТЕМИ НІМЕЧЧИНИ

ЧЕРНЄВА О.С.

Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна

Дуальна освіта – це аніякий не міф і не просто практика, яку студент проходить один раз протягом місяця під час свого навчання у вищому навчальному закладі (ВНЗ). Дуальна освіта – це поєднання повноцінної офіційної роботи на підприємстві з навчанням відповідно до обраного фаху. Чи можливо це? А як не помилитись з вибором майбутньої професії, як розподілити свій час, щоб вистачило і на навчання і на працю? Всі ці питання і багато інших, які можуть виникати у наших студентів, вже давно вирішені і дуже вдало втілені у практику навчання молоді в Німеччині.

Річ у тому, що німецькі школярі навчаються у школі 13 років та на момент завершення школи, це вже дорослі 20-ти річні люди. З 8-9 класу навчання школярів влаштовують міні практику, де їм надають право вибору майбутньої професії і вони декілька тижнів можуть провести безпосередньо на виробництві, таким чином юна та ще несформована особистість, може спробувати себе у багатьох професіях. Це дуже нагадує ознайомчу практику, яку проходять наші студенти перших років навчання у ВНЗ чи коледжі. Але на відміну від наших студентів, у німецьких школярів є можливість змінити свою думку і спробувати себе у новій спеціальності. По досягненню 19-20 річного віку їх професійна спрямованість вже стає більш менш зрозумілою і для майбутніх студентів влаштовують різноманітні ярмарки праці (Jobmesse), де можна знайти підприємство, за твоїм майбутнім фахом, на якому та будеш проходити практику під час здобуття дуальної освіти. Таким чином майбутній студент не обирає навчальний заклад, а обирає своє майбутнє місце роботи. В чому тут плюси і я проходить подальший процес навчання?

Частіш за все навчання у закладі освіти чергується з практикою, наприклад три місяці теоретичного навчання з відвідуванням лекцій та здаванням сесій і подальші три місяці – це робота на підприємстві. Під час свого навчання студент не отримує стипендію як в Українських закладах освіти, а отримує зарплату, розмір якої узгоджується з працедавцем, причому зарплата виплачується щомісяця, не залежно від того, чи це місяць, який студент проводить у ВНЗ, чи на підприємстві. За навчання у ВНЗ при цьому студент нічого не платить. Зарплата студента (Azubi) звісно у два рази менша від зарплати звичайного працівника, але студент і працедавець бачать в цьому свої плюси: студент здобуває безцінний досвід та стаж роботи за обраною спеціальністю, а працедавець готує собі кваліфіковані кадри, які одразу після

здобуття диплому зможуть повноцінно працювати, вже знаючи весь процес з середини.

По завершенню такого навчання випускник отримує подвійний диплом: перший, в якому вказана відповідна спеціальність, яку студент отримав, навчаючись у ВНЗ, а друга – це диплом про присвоєння йому кваліфікації, яку він здобув на підприємстві (Berufsausbildung).

Дуальна освіта жодним чином не обмежує студента у теоретичних знаннях, а навпаки ВНЗ зазвичай надає багато можливостей для студентів, які зацікавлені у дослідженнях та науці шляхом впровадження різноманітних змагань, конкурсів та наукових програм, за які також можна отримати значне фінансове заохочення.

Серед недоліків дуальної освіти мені особисто складно виділити щось суттєве, хоча звісно деякі є.

1. Наприклад відсутність тривалих канікул між зимовим та літнім семестром навчання, натомість у студентів є оплачувана відпустка (≈ 25 днів), яку їм надає підприємство.

2. Не дивлячись на досить тривалий шлях до вибору майбутньої професії, всім властиво помиляться. В цьому випадку Вам потрібно не лише змінити спеціальність за якою Ви навчаєтесь, а ще й шукати нового працедавця за новим напрямом навчання.

3. Знайти майбутнє місце роботи з одного боку просто, а з іншого майбутній студент (він же стажер на підприємстві) повинен пройти через співбесіду як при звичайному влаштуванні на роботу та пройти відбір (якщо фірма є досить цінною на ринку праці і на одне місце є декілька претендентів).

В Україні з 12.12.2019 увійшов в силу наказ Міністерства освіти України № 1551 «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» [1]. За словами ukraineform.ua [2] у 2019 році долучилися 44 заклади, зокрема, 28 закладів вищої освіти та 16 закладів фахової передвищої освіти. У 2020/2021 навчальному році 217 закладів професійної освіти України почали запроваджувати дуальну форму освіти [3].

Наразі студенти, які здобувають в Україні дуальну освіту закінчили третій курс навчання і поки що рано оцінювати результати впровадження такої системи освіти, але дивлячись на багаторічний європейський досвід, можна очікувати на позитивний ефект.

Література:

1. Наказ Міністерства освіти України № 1551 «Про затвердження Положення про дуальну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти»

2. <https://www.ukrinform.ua/rubric-yakisne-zhyttia/3310741-navcatisa-i-pracuvati-10-pitan-pro-dualnu-osvitu.html>

3. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/profesijno-tehnicna-osvita/reforma-profesijnoyi-osviti/derzhavno-privatne-partnerstvo-ta-dualna-osvita/dualna-osvita>